

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan flora en fauna

Van Schuylenburgweg Nijmegen

Rapportnummer 17-0073

www.starobv.nl

Quickscan flora en fauna

Van Schuylenburgweg Nijmegen

Maart 2017

Rapportnummer: 17-0073

In opdracht van: KlokBouw Ontwikkeling
Kanaalstraat 20
6541 XN Nijmegen

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Veldonderzoek: ing. J.J.F. Rotteveel

Auteur: ir. N Arts

Inhoud

1	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	3
1.3	Zorgplicht	3
1.4	Leeswijzer	4
2	Plangebied	5
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	5
2.2	Voorgenomen plannen	7
3	Methode.....	8
4	Natuurwaarden	9
4.1	Beschermde gebieden.....	9
4.2	Beschermde soorten	10
4.2.1	Flora.....	11
4.2.2	Vlinders en libellen	11
4.2.3	Kevers en slakken	11
4.2.4	Vissen	12
4.2.5	Reptielen en amfibieën.....	12
4.2.6	Vogels.....	14
4.2.7	Zoogdieren.....	14
5	Conclusies	19
	Geraadpleegde bronnen	21

Bijlagen

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemer is voornemens woningen te bouwen op twee percelen langs de Van Schuylenburgweg te Nijmegen. Hiervoor wordt een voormalig schoolgebouw gesloopt en zullen bomen worden gekapt. In verband met de planologische procedure is het noodzakelijk een quickscan flora en fauna uit te voeren. Door middel van de quickscan wordt in beeld gebracht of de ontwikkeling in strijd is met de natuurwetgeving en hoe eventuele strijdigheid met de wet voorkomen kan worden.

Vanaf 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming in werking getreden. Deze wet vervangt de drie voormalige wetten op het gebied van soort- en gebiedsbescherming: Boswet, Natuurbeschermingswet 1998 en Flora- en faunawet.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming en gebiedsbescherming is sinds 1 januari 2017 de Wet natuurbescherming (wn) van belang. Daarnaast is gebiedsbescherming vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen EHS genoemd). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Tevens heeft het onderzoek tot doel vast te stellen op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet wettelijk beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

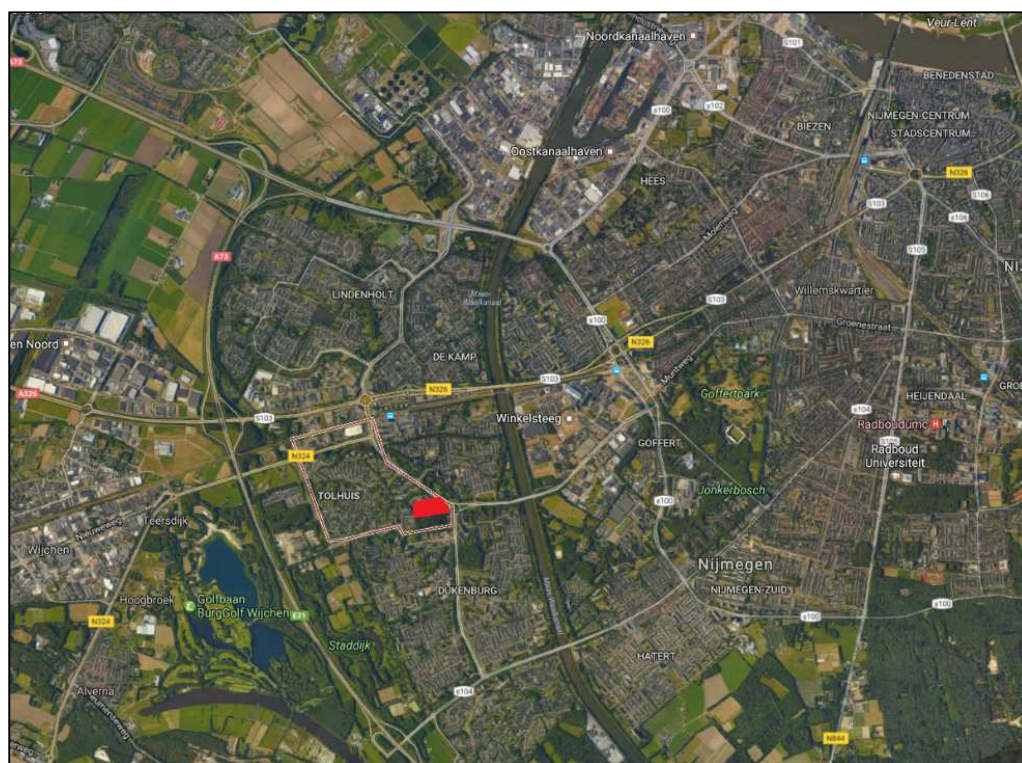
2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied betreft twee percelen grenzend aan de Van Schuylenburgweg te Nijmegen. Op het noordelijke gelegen perceel staan een leegstaand en vervallen schoolgebouw. Rond het gebouw zijn bomen en struweel aanwezig. Het zuidelijke perceel betreft een grasveld met een klein bosje en diverse solitaire bomen.

In de omgeving van het plangebied is voornamelijk bewoning te vinden. In het zuiden grenst het plangebied aan een houtopstand met Douglas spar. Aan de noordoostkant wordt het plangebied begrensd door de Van Schuylenburgweg.

De ligging van het plangebied in de ruimere omgeving is weergegeven in figuur 1. De globale begrenzing van het onderzoeksgebied is weergegeven in figuur 2. Op pagina's 6 en 7 is een foto-impressie van het plangebied opgenomen.

Figuur 1. Ligging plangebied (rode vlak) in de ruimere omgeving (bron: Google Maps)

Figuur 2. Globale begrenzing plangebied (bron: BingMaps)

Foto 1 Voorzijde schoolgebouw richting noordwest gezien

Foto 2 Westzijde van schoolgebouw

Foto 3 Spouwmuur in schoolgebouw

Foto 4 Noordzijde van schoolgebouw

Foto 5 Noordoostzijde schoolgebouw

Foto 6 Grasveld in zuiden van plangebied

Foto 7 Grasveld in zuiden van plangebied

Foto 8 Bosje gelegen tussen schoolgebouw en grasveld

2.2 Voorgenomen plannen

Initiatiefnemer is voornemens woningen te bouwen op twee percelen langs de Van Schuylenburgweg te Nijmegen. Hiervoor wordt een voormalig schoolgebouw gesloopt en zullen bomen worden gekapt.

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Voor het soortenonderzoek is gebruikgemaakt van gegevens van de NDFF, het dataloket van het Netwerk Ecologische Monitoring (NEM), de websites Vlindernet.nl, Libellennet.nl, Waarneming.nl, verspreidingsatlas.nl en Telmee.nl en diverse verspreidingsatlassen.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natura 2000-gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het Natuurnetwerk Nederland in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige biotopen zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking en expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen.

Een veldbezoek voor een quickscan flora en fauna is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van het veldbezoek het voorkomen van soorten niet per definitie is uit te sluiten.

De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

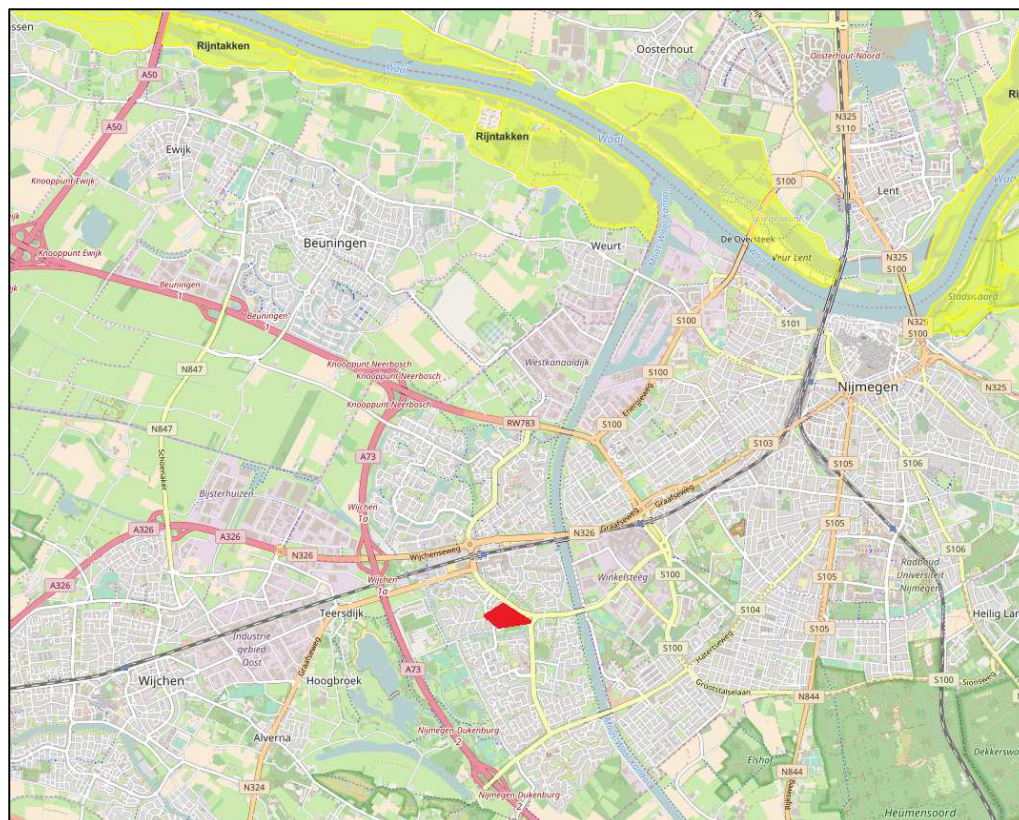
De veldbezoeken die voor dit onderzoek zijn uitgevoerd, hebben plaatsgevonden op 23 en 27 februari 2017 in de ochtend onder de volgende weersomstandigheden: regen, harde wind en circa 8 °C (23 februari) en bewolkt, matige wind en circa 12 °C (27 februari).

4 Natuurwaarden

4.1 Beschermde gebieden

Natura 2000

Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van Economische Zaken (EZ) blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op ongeveer 5 kilometer afstand van het plangebied ligt, zie figuur 3. Dit betreft het Natura 2000-gebied Rijntakken.

Figuur 3. Ligging plangebied (rood vlak) ten opzichte van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, Rijntakken (geel) op ongeveer 5 km afstand (bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000>)

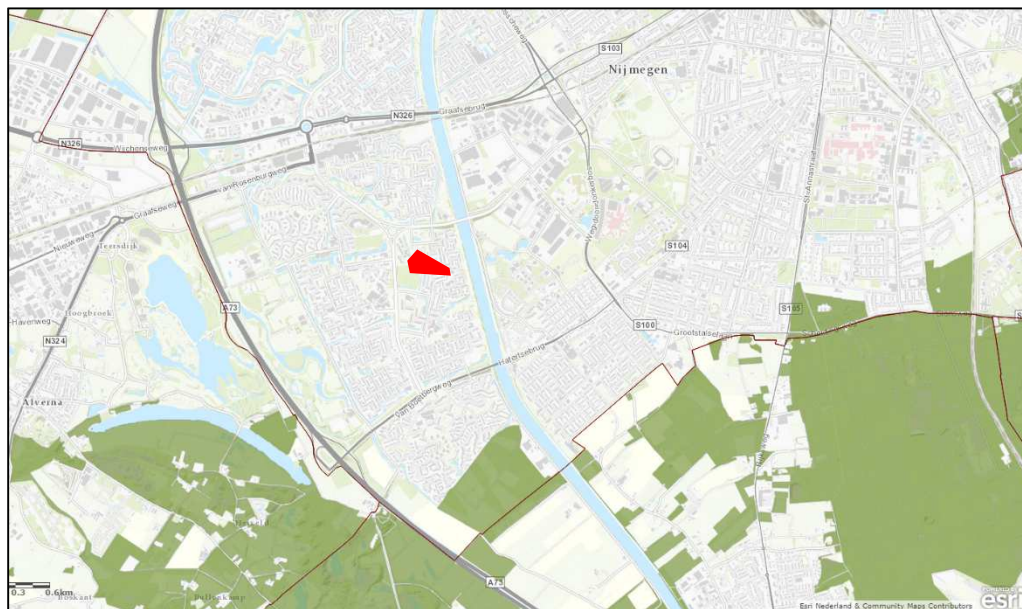
Effectbeoordeling

Doordat het plangebied buiten een Natura 2000-gebied ligt, kunnen alleen effecten optreden als gevolg van externe werking. Gezien de lokale en kleinschalige aard van de voorgenomen plannen en de relatief grote afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (5 km) is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op het Natura 2000-gebied als gevolg van de voorgenomen plannen.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS genoemd) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland.

Uit de kaarten van de kaartbank op de website van provincie Gelderland, blijkt dat het plangebied geen deel uitmaakt van het NNN. Het dichtstbijzijnde gebied wat deel uitmaakt van het NNN ligt op circa 2,2 kilometer ten zuiden van het plangebied. De ligging van het NNN in de omgeving van het plangebied is weergegeven in figuur 4.

Figuur 4. Ligging plangebied (rode vlak) ten opzichte van het NNN op ongeveer 2,2 km. (bron: provincie Gelderland)

Effectbeoordeling

Het plangebied behoort niet tot het NNN. Gezien de relatief grote afstand tussen het plangebied en de NNN en de ligging van het plangebied in de stad Nijmegen is het redelijkerwijs uit te sluiten dat de voorgenomen plannen een negatief effect hebben op het nabijgelegen NNN.

Conclusie

Het is gezien de lokale aard van de plannen en de relatief grote afstand tot beschermde gebieden redelijkerwijs uit te sluiten dat de voorgenomen plannen negatieve effecten tot gevolg zullen hebben op Natura 2000-gebieden en/of het NNN.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of het nemen van mitigerende maatregelen nodig is.

4.2.1 Flora

Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat binnen het plangebied geschikte biotopen voor beschermde plantensoorten ontbreken. Het is derhalve redelijkerwijs uit te sluiten dat binnen het plangebied beschermde plantensoorten voorkomen.

Conclusie

Vanwege het ontbreken van geschikte biotopen is het voorkomen van beschermde plantensoorten in het plangebied redelijkerwijs uit te sluiten.

4.2.2 Vlinders en libellen

Bevindingen uit het veldbezoek tonen aan dat in het gehele plangebied geen geschikte biotopen aanwezig zijn en specifieke waardplanten ontbreken voor het voorkomen van beschermde vlindersoorten. Beschermde vlinders hebben specifieke habitateisen; het plangebied voldoet hier niet aan.

Uit het veldbezoek blijkt dat in het plangebied geen geschikte biotopen aanwezig zijn voor het voorkomen van beschermde soorten libellen. Door het ontbreken van oppervlaktewater is geen voortplantingsbiotoop voor libellen aanwezig.

Conclusie

Vanwege het ontbreken van geschikte biotopen is het voorkomen van beschermde soorten vlinders en libellen in het plangebied uit te sluiten.

4.2.3 Kevers en slakken

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat op een afstand van een tot vijf kilometer van het plangebied de beschermde keversoort vliegend hert (§3.3 wn) voorkomt.

Het vliegend hert is een typische bewoner van oude open bossen, parken en holle wegen, meestal in vegetaties gedomineerd door inlandse eiken. Het vliegend hert is, voor de ontwikkeling van haar larven, afhankelijk van door schimmels aangetast rottend eikenhout. Vanwege de weinige eiken en het ontbreken van dood eikenhout in het plangebied, is het voorkomen van de beschermde keversoort vliegend hert in het plangebied redelijkerwijs uit te sluiten.

Beschermde waterkevers en aquatische slakkensoorten platte schijfhoren en Bataafse stroommossel zijn afhankelijk van permanente wateren. In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Het voorkomen van beschermde waterkevers in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.

Conclusie

In het plangebied ontbreken geschikte biotopen voor beschermde soorten houtkevers. In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig; het

voorkomen van beschermde waterkevers en slakken in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

4.2.4 Vissen

In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater is het uit te sluiten dat (beschermde) vissen voorkomen in het plangebied.

Conclusie

Vanwege het ontbreken van geschikt oppervlaktewater is het uit te sluiten dat (beschermde) vissoorten voorkomen in het plangebied.

4.2.5 Reptielen en amfibieën

Uit gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende beschermde amfibieënsoorten voorkomen: kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker, Alpenwatersalamander (alle §3.3 wn), rugstreeppad, poelkikker en kamsalamander (alle §3.2 wn).

Volgens de gegevens van RAVON en de NDFF komen in de omgeving van het plangebied de volgende beschermde reptielen voor: hazelworm (§3.3 wn), zandhagedis en gladde slang (beide § 3.2 wn).

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën en reptielen waargenomen. Het waren echter ook niet de juiste periode en de juiste weersomstandigheden voor het waarnemen van deze soortgroepen.

In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig, hierdoor ontbreekt geschikt voortplantingshabitat voor amfibieën. Ongeveer 150 meter ten zuiden van het plangebied is een watergang aanwezig.

Mogelijk komen in het plangebied exemplaren voor van de algemene soorten amfibieën gewone pad, bruine kikker en bastaardkikker (§3.3 wn) die het plangebied gebruiken als land- en overwinteringsbiotoop. Deze soorten gebruiken de watergang ten zuiden van het plangebied als voortplantingsbiotoop (Stichting Ravon, 2006).

Uit het veldbezoek blijkt dat binnen het plangebied geschikte biotopen ontbreken voor beschermde amfibieën uit §3.2 van de Wet natuurbescherming. Deze soorten amfibieën zijn kritisch ten aanzien van hun habitat. Het plangebied voldoet daar niet aan. Het voorkomen van amfibieën van §3.2 wn kan daarom worden uitgesloten.

Kamsalamander heeft een voorkeur voor relatief grote, diepe en stilstaande geïsoleerde wateren. In het rivierengebied komt de soort voor in zelden overstromende (laagdynamische) strangen, kleiputten en kolken (Creemers et

al., 2009). Aangezien deze elementen in het plangebied ontbreken, is het redelijkerwijs uit te sluiten dat kamsalamander binnen het plangebied voorkomt.

Rugstreeppad is een soort van dynamische milieus. Het voortplantingswater bestaat meestal uit ondiep, onbeschadwd water. Derhalve kan redelijkerwijs worden uitgesloten dat de watergang ten zuiden van het plangebied als voortplantingshabitat kan functioneren. De uiterwaarden vormen een belangrijke habitat (Creemers et al., 2009). Hoogwater zorgt in de uiterwaarden voor een dynamische situatie die gunstig is voor de soort. Doordat in het plangebied en de directe omgeving daarvan geschikt voortplantingswater ontbreekt, is het redelijkerwijs uit te sluiten dat rugstreeppad het plangebied als landhabitat gebruikt. Dit in ogenschouw genomen is het redelijkerwijs uit te sluiten dat rugstreeppad voorkomt in het plangebied.

De poelkikker is een zon- en warmteminnende soort met een voorkeur voor onbeschadwde wateren. De oeverzone moet bij voorkeur goed begroeid zijn. En het water is vaak vrij omvangrijk of maakt deel uit van een groter complex van wateren. De poelkikker is een kritische soort, die houdt van voedselarm, schoon water. Landbiotoop en overwinteringsbiotoop vindt poelkikker onder andere in ruigtes, bosjes en struwelen.

De poelkikker is in Nijmegen alleen in park Staddijk aangetroffen (Stichting Ravon, 2006). De watergang ongeveer 150 meter ten zuiden van het plangebied heeft een slechte waterkwaliteit (Stichting Ravon, 2006) en vormt geen geschikt voortplantingsbiotoop voor de poelkikker. Het voorkomen van poelkikker in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

Uit het veldbezoek is gebleken dat geschikte biotopen voor de beschermde reptielen hazelworm, zandhagedis en gladde slang binnen het plangebied ontbreken. Daarnaast kan het voorkomen van beschermde reptielen binnen het plangebied worden uitgesloten vanwege de ligging in de stad Nijmegen.

Effectbeoordeling

De amfibiesoorten gewone pad, bruine kikker en bastaardkikker gebruiken het plangebied mogelijk als landhabitat. De voorgenomen plannen kunnen negatieve effecten tot gevolg hebben op deze soorten, doordat landhabitat kleiner wordt en exemplaren kunnen worden gedood.

Mitigerende maatregelen

Voor de amfibiesoorten gewone pad, bruine kikker en bastaardkikker geldt in provincie Gelderland, in het kader van ruimtelijke ontwikkeling, een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Wel blijft voor deze soorten de zorgplicht gelden.

Conclusie

De amfibiesoorten gewone pad, bruine kikker en bastaardkikker gebruiken het plangebied mogelijk als leefgebied. Als gevolg van de voorgenomen plannen kunnen exemplaren van deze soorten worden gedood en verdwijnt mogelijk leefgebied. Voor deze amfibiesoorten geldt in provincie Gelderland, in het

kader van ruimtelijke ontwikkeling, een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Wel blijft voor deze soorten de zorgplicht gelden.

4.2.6 Vogels

Het plangebied is geschikt als broed- en foerageergebied voor diverse vogelsoorten. Tijdens het veldbezoek zijn een roffelende grote bonte specht en een zingende vuurgoudhaan en heggenmus waargenomen binnen het plangebied.

Binnen het plangebied zijn geen jaarrond beschermde nesten van vogels waargenomen.

Effectbeoordeling

Het plangebied is geschikt als foerageer- en broedgebied voor diverse vogelsoorten. Door de voorgenomen plannen zal een deel van het plangebied niet meer geschikt zijn als foerageergebied. Aangezien in het plangebied en de directe omgeving voldoende soortgelijk foerageergebied aanwezig blijft, zijn negatieve effecten op vogels redelijkerwijs uit te sluiten.

In de directe omgeving is tevens voldoende alternatief broedgebied voor vogels aanwezig; negatieve effecten op broedgebied vogels zijn daardoor redelijkerwijs uit te sluiten.

Gedurende het broeden zijn de nesten van vogels en de omliggende functionele leefomgeving strikt beschermd. Het kappen van bomen en struiken in het broedseizoen kan een negatief effect hebben op broedende vogels.

Mitigerende maatregelen

Door bomen en struiken buiten het broedseizoen van vogels te verwijderen/snoeien wordt voorkomen dat negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van vogels. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt echter geen standaardperiode gehanteerd voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Conclusie

Het plangebied is geschikt als broed- en foerageergebied voor diverse vogelsoorten. De voorgenomen plannen zullen geen negatieve effecten hebben ten aanzien van foerageer- en/of broedgebied van vogels mits bomen en struiken buiten het broedseizoen van vogels worden verwijderd/gesnoeid. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt echter geen standaardperiode gehanteerd voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997), Korsten en Regelink (2010) blijkt dat de soorten franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone

grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis, meervleermuis, bosvleermuis, franjestaart, baardvleermuis en Brandts vleermuis (alle §3.2 wn) voorkomen in de omgeving van het plangebied.

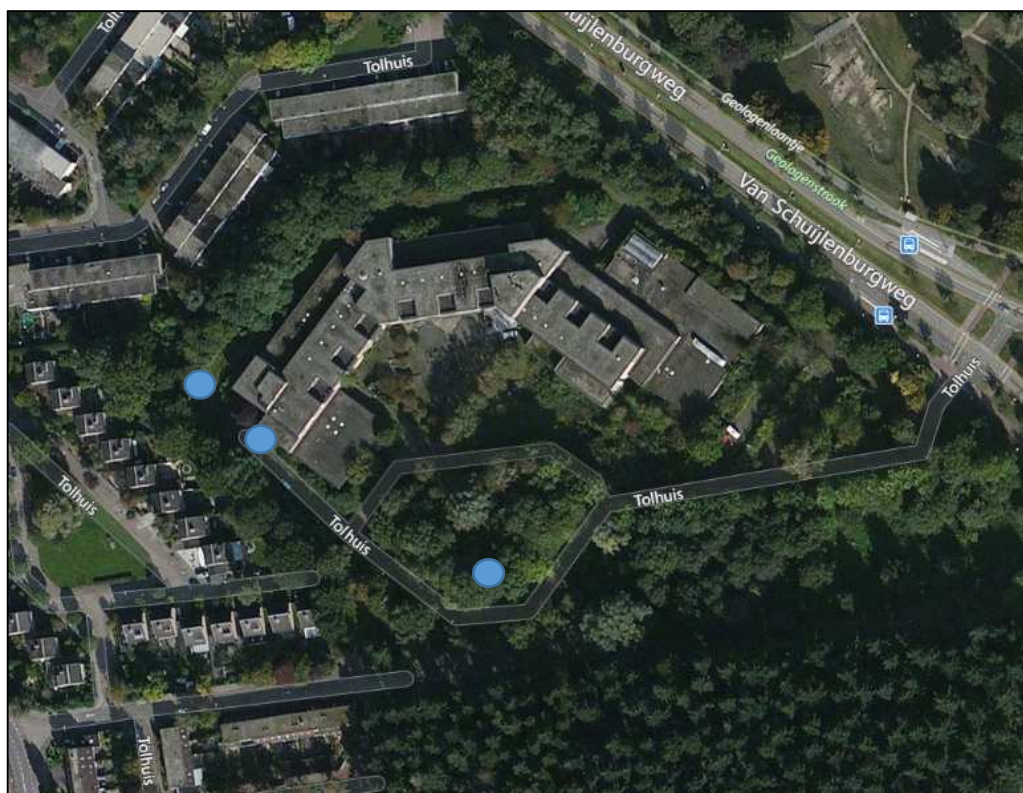
Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen en het is aannemelijk dat regelmatig vliegactiviteit van vleermuizen in het plangebied plaatsvindt. Binnen het plangebied kunnen vleermuisverblijfplaatsen aanwezig zijn in bomen met holten. Ook kunnen vleermuisverblijfplaatsen aanwezig zijn in het voormalige schoolgebouw. De bomenrij langs de Van Schuylenburgweg vormt mogelijk een vliegroute voor vleermuizen.

Overige zoogdieren

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat in de omgeving van Nijmegen de volgende soorten voorkomen: das, wild zwijn, eekhoorn, damhert, steenmarter (alle §3.3 wn) en bever (§3.2 wn).

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van das aangetroffen. Tevens zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van das waargenomen binnen het plangebied. Voor damhert, wild zwijn en bever is geen geschikt biotoop aanwezig binnen het plangebied; het voorkomen van deze soorten kan binnen het plangebied worden uitgesloten.

Het plangebied behoort tot het leefgebied van eekhoorn. Binnen het plangebied zijn enkele eekhoornnesten aangetroffen. De locaties zijn weergegeven in figuur 5.

Figuur 5 Locaties eekhoornnesten

In het plangebied zijn geen sporen van steenmarter gevonden. Mogelijk is het plangebied onderdeel van het grotere foerageergebied van steenmarter. Het

is niet uit te sluiten dat in het te slopen gebouw verblijfplaatsen van steenmarter aanwezig zijn. Het gebouw heeft verschillende openingen waardoor het mogelijk is voor steenmarter om het gebouw te binnen te gaan.

Het plangebied kan verder (onderdeel van) vormen van het leefgebied van algemene soorten grondgebonden zoogdieren zoals konijn, egel, vos en diverse algemene muizensoorten (alle §3.3 wn).

Effectbeoordeling

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De voorgenomen ontwikkeling zal geen negatief effect hebben op de functie van het plangebied als foerageergebied. Het plangebied blijft geschikt als foerageergebied voor vleermuizen en ook in de directe omgeving blijft voldoende alternatief, even geschikt foerageergebied behouden.

De bomenrij langs de Van Schuylenburgweg vormt mogelijk een vliegroute voor vleermuizen. Aangezien deze rij bomen behouden blijft, zullen de voorgenomen plannen geen effect hebben op een mogelijk aanwezige vliegroute van vleermuizen.

In de te slopen bebouwing zijn mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Ook is de aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen in holtebomen niet op voorhand uit te sluiten. Door het slopen van de bebouwing en het kappen van bomen verdwijnen mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen, hiermee wordt de Wet natuurbescherming overtreden. Nader onderzoek naar vleermuizen dient gedurende de periode half mei t/m september te worden uitgevoerd om te kunnen bepalen wat de effecten zijn van de voorgenomen plannen op vleermuizen.

Mogelijk behoort het plangebied tot het leefgebied van een aantal algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren van §3.3 wn; vos, konijn, egel en diverse muizensoorten. De voorgenomen ontwikkeling heeft mogelijk een negatief effect op deze soorten; het leefgebied wordt kleiner.

Het kappen van de bomen heeft mogelijk een negatief effect op de nesten en het foerageergebied van eekhoorn. Het leefgebied wordt kleiner en mogelijk worden bomen met nesten gekapt.

De voorgenomen plannen zullen geen negatief effect hebben op het leefgebied van de steenmarter. Steenmarters maken gebruik van een groot territorium en in de omgeving van het plangebied blijft voldoende geschikt leefgebied beschikbaar voor steenmarters.

Het is niet uit te sluiten dat in het te slopen gebouw verblijfplaatsen van steenmarter aanwezig zijn. Het gebouw heeft verschillende openingen waardoor het mogelijk is voor steenmarter om het gebouw te binnen te gaan. Het slopen van het gebouw heeft een negatief effect op mogelijk aanwezige steenmarters. Steenmarters kunnen verwond of gedood worden tijdens de werkzaamheden.

Mitigerende maatregelen

Voor de algemene soorten van §3.3 wn (egel, konijn, vos en algemene muizensoorten) geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen voor deze zoogdiersoorten.

Voor eekhoorn geldt deze vrijstelling niet. In verband met de aanwezigheid van eekhoorn in het plangebied, dient te worden gewerkt volgens de gedragscode flora en fauna voor de bouw- en ontwikkelsector van Bouwend Nederland en de Vereniging van Nederlandse Projectontwikkeling Maatschappijen NEPROM. Hierin is opgenomen dat wanneer nesten worden aangetroffen in een plangebied de bomen met nesten en hun directe omgeving worden gespaard tot na het vertrek van de jongen (voortplantingsperiode van december tot juni).

In de te slopen bebouwing zijn mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Nader onderzoek naar vleermuizen gedurende de periode half mei t/m september dient te worden uitgevoerd om te kunnen bepalen wat de effecten zijn van de voorgenomen plannen op vleermuizen. Op basis daarvan kunnen de benodigde mitigerende maatregelen worden vastgesteld.

Bij het slopen van het gebouw is geen nader onderzoek naar steenmarter nodig als wordt voldaan aan de volgende voorwaarden (Zoogdiervereniging.nl):

- + het slopen van de gebouwen moet buiten het voortplantingsseizoen (van maart tot juni) gebeuren.
- + voordat de gebouwen worden gesloopt, moeten deze van binnen worden opgeruimd.
- + de sloop moet vanaf één kant van het gebouw gebeuren.

Conclusie

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Negatieve effecten op het foerageergebied zijn redelijkerwijs uit te sluiten. Binnen het plangebied zijn mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen in het voormalige schoolgebouw en eventueel aanwezige bomen met holten. Nader onderzoek naar vleermuizen in de periode half mei t/m september is noodzakelijk.

Het plangebied is voor een aantal grondgebonden zoogdieren van §3.3 van de Wet natuurbescherming, egel, konijn, vos en diverse algemene muizensoorten, geschikt als (onderdeel van hun) leefgebied. Voor deze soorten van §3.3 wn geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen uit te voeren voor deze zoogdiersoorten.

Bomen met eekhoornnesten en de bomen daaromheen mogen alleen gekapt worden na het vertrek van de jongen (voortplantingsperiode december tot en met juni).

De voorgenomen plannen zullen geen negatief effect hebben op het leefgebied van de steenmarter (§3.3 wn). Het is niet op voorhand uit te sluiten dat steenmarter in het te slopen gebouw aanwezig is. Bij het slopen van het gebouw is geen nader onderzoek naar steenmarter nodig als wordt voldaan aan de volgende voorwaarden (Zoogdiervereniging.nl):

- + het slopen van de gebouwen moet buiten het voortplantingsseizoen (van maart tot juni) gebeuren;
- + voordat de gebouwen worden gesloopt, moeten deze van binnen worden opgeruimd;
- + de sloop moet vanaf één kant van het gebouw gebeuren.

5 Conclusies

Beschermde gebieden

Het is gezien de lokale aard van de plannen en de relatief grote afstand tot beschermde gebieden redelijkerwijs uit te sluiten dat de voorgenomen plannen negatieve effecten tot gevolg zullen hebben op Natura 2000-gebieden en/of het NNN.

Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende soorten voor die zijn beschermd onder paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming.

Soorten van paragraaf 3.1 van de Wet natuurbescherming

Het plangebied is geschikt als foerageer- en broedgebied voor diverse vogelsoorten. In het plangebied en direct daar omheen blijft voldoende geschikt alternatief foerageer- en broedgebied aanwezig. Derhalve hebben de voorgenomen plannen geen negatieve effecten tot gevolg ten aanzien van het foerageer- en broedgebied van algemene vogelsoorten. Als het verwijderen van bomen en struiken buiten het broedseizoen plaatsvindt, wordt voorkomen dat negatieve effecten optreden ten aanzien van broedende algemeen voorkomende vogelsoorten. In de Wet natuurbescherming wordt echter geen standaardperiode voor het broedseizoen gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Soorten van paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Negatieve effecten op het foerageergebied zijn redelijkerwijs uit te sluiten. Het plangebied blijft geschikt als foerageergebied voor vleermuizen en ook in de directe omgeving blijft voldoende geschikt foerageergebied behouden.

In de te slopen bebouwing en eventueel aanwezige bomen met holten binnen het plangebied zijn mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Nader onderzoek naar vleermuizen gedurende de periode half mei t/m september dient te worden uitgevoerd om te kunnen bepalen wat de effecten zijn van de voorgenomen plannen op vleermuizen.

Soorten van paragraaf 3.3. van de Wet natuurbescherming

De voorgenomen plannen hebben mogelijk een negatief effect op een aantal beschermde soorten zoogdieren en amfibieën. Voor de algemene zoogdier- en amfibiesoorten van §3.3 wn geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen voor deze soorten.

Voor eekhoorn geldt deze vrijstelling niet. In verband met de aanwezigheid van eekhoorn in het plangebied, dient te worden gewerkt volgens de gedragscode flora en fauna voor de bouw- en ontwikkelsector van Bouwend Nederland en de Vereniging van Nederlandse Projectontwikkeling Maatschappijen NEPROM. Hierin is opgenomen dat wanneer nesten worden aangetroffen in een plangebied de bomen met nesten en hun directe omgeving worden gespaard tot na het vertrek van de jongen (voortplantingsperiode van december tot juni).

De voorgenomen plannen zullen geen negatief effect hebben op het leefgebied van de steenmarter (§3.3 wn). De voorgenomen plannen zullen geen negatief effect hebben op het leefgebied van de steenmarter (§3.3 wn). Het is niet op voorhand uit te sluiten dat steenmarter in het te slopen gebouw aanwezig is. Bij het slopen van het gebouw is geen nader onderzoek naar steenmarter nodig als wordt voldaan aan de volgende voorwaarden (Zoogdierverseniging.nl):

- + het slopen van de gebouwen moet buiten het voortplantingsseizoen (van maart tot juni) gebeuren;
- + voordat de gebouwen worden gesloopt, moeten deze van binnen worden opgeruimd;
- + de sloop moet vanaf één kant van het gebouw gebeuren.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Amfibieën	§3.3 wn	Landhabitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Grondgebonden zoogdieren	§3.3 wn	Leef- en foerageergebied	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Eekhoorn	§3.3 wn	Leefgebied en voortplantingsbiotoop	Ja	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	bomen met nesten en directe omgeving worden gespaard tot na het vertrek van de jongen (juni).
Steenmarter	§3.3 wn	Leefgebied	Nee	-	-
Steenmarter	§3.3 wn	Verblijfplaats	Ja	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	slopen van de gebouwen moet buiten het voortplantingsseizoen (van maart tot juni) gebeuren; voordat de gebouwen worden gesloopt, moeten deze van binnen worden opgeruimd; de sloop moet vanaf één kant van het gebouw gebeuren.
Vleermuizen	§3.2 wn	Foerageergebied	Nee	-	-
Vleermuizen	§3.2 wn	Vaste rust- en verblijfplaatsen	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek in de periode half mei t/m september
Vogels	§3.1 wn (nest niet jaarrond beschermd)	Foerageer- en broedgebied	Ja	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Verwijderen en/of snoeien van begroeiing buiten het broedseizoen

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Bouwend Nederland en de Vereniging van Nederlandse Projectontwikkeling Maatschappijen NEPROM. Gedragscode flora en fauna voor de bouw- en ontwikkelsector.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Brochure: Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten, 22 februari 2005.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Internet

- + Natura 2000-gebieden, www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx, 16-3-2017
- + NNN: <http://flamingo.prvgld.nl/viewer/app/Kernkwaliteiten>, 16-3-2017
- + © NDFF - quickscanhulp.nl 27-07-2016
- + <http://www.netwerkecologischemonitoring.nl/dataloket>
- + www.compendiumvoordeleefomgeving.nl
- + www.eis-nederland.nl
- + www.libellenet.nl
- + www.soortenbank.nl
- + www.telmee.nl
- + www.vlindernet.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl
- + www.verspreidingsatlas.nl

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet. Daarnaast geldt per provincie beleid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd).

Soortbescherming

Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'.

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- + Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is;
- + Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
- + Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 (§ 3.1 Wnb)	Categorie 2 (§ 3.2 Wnb)	Categorie 3 (§ 3.3 Wnb)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

Natura 2000 (bron: Rijksoverheid)

In 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale gebieden.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechterings- en verstoringstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolprocedure uit het uitvoeren van een verslechterings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring voor de plannen of het project nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechterings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechtering of verstoring aanvaardbaar is.

Natuurnetwerk Nederland / Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het

beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen.